

RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ

Kutatás címe: „A legújabb technológiák, eljárások megjelenése, bekerülése az Országos Képzési Jegyzékbe, az egyes szakképesítések tartalmi elemeibe”

A kutatás alapkérdése az volt, hogy miként lehet biztosítani, megoldani, hogy az OKJ szabályozás lépést tartson a technikai-, technológiai fejlődéssel, vagyis azt az OKJ-ban rögzített paraméterek kövessék, a szükséges módosítások időben megvalósuljanak? Miként lehetséges olyan mechanizmusokat felállítani, amelyek egyrészt jelzik az „újat”, másrészt „biztosítják is” a szakképzésben való megjelenését, szükség szerint az OKJ valamely paraméterének (paramétercsoportjának) megváltoztatását. E technikai jellegű témáról már a kutatás első szakaszában kiderült, hogy **a témát nem lehet önállóan, környezetéből kiragadva megvizsgálni**, csakis a maga kontextusában. Hiszen a téma olyan pillanatban került terítékre, amikor a szakképzés egész rendszere, átalakuló félben van: A szakképzési hozzájárulás felhasználásával kapcsolatos kormányzati intézkedések és jelentős pályázati források arra ösztönzik az iskolafenntartókat, hogy a szakképző intézményeket Térségi Integrált Szakképző Központokba szervezzék, valamint új elveken nyugvó OKJ lépett életbe. Mindezek átalakulásra illetve alkalmazkodásra kényszerítik a szervezeteket. Emellett a szakképző intézmények már hosszabb idő óta küzdenek oktatási és pedagógiai problémákkal, amelyek elsősorban a hátrányos helyzetű tanulói kör kiválasztódásából ered.

E kontextusba ágyazva mutatjuk be Székesfehérvár, Kecskemét, Miskolc térségének munkaerőpiaci- technológiai környezetébe ágyazódott, összesen 18 szakképző intézmény gépészeti és elektronikai szakmacsoportjai példáin az új technológiák, anyagok, berendezések megjelenését, vagy annak éppen hiányát a szakképzésben.

A kutatás eredményeként megállapíthattuk, hogy

- Az elmúlt években az oktatási intézmények komoly erőfeszítéseket tettek, hogy pályázati úton javítsák technikai felszereltségüket, azonban súlyos gondokat jelent a gyakorlati oktatáshoz szükséges anyagok, fogyó alkatrészek stb. megvásárlása,
- az újdonságok megismerésének, elérésének eszközei egyrészt a gyártó és kereskedő cégek érdekei, másrészt a szakoktatók kapcsolatteremtő képességei, illetve önkéntesen befektetett energiái,

- a jelenlegi OKJ illetve SZVK elvileg nem korlátozza az újdonságok megjelenését a képzésben, azonban a vizsgakövetelmények elsajátíttatására fordított idő azt egyes esetekben, lehetetlenné teszi,
- az OKJ módosítására, különösképpen a munkaerőpiaci igényekre adott válaszként új szakmák, illetve rész-szakmák felvételére tett javaslatok kidolgozása túlzott erőfeszítéseket követel a javaslattevőtől, ami miatt e javaslatok csak ritkán és hosszú idő alatt valósulnak meg,
- megoldatlan a „szakmagondozás” feladata, bár az utóbbi években- egyes szakmák esetébe erre tettek már erőfeszítéseket,
- hiányzik egy olyan modern kommunikációs rendszer, amely lehetőséget adna a szakképzés résztvevőinek és érintettjeinek, hogy egymással kommunikáljanak, tapasztalat-vélemény cseréljenek, illetve véleményt cseréljenek a szakoktatás szakmai és döntéshozó szervezeteivel.

A kutatás keretében oktatási intézmények, vállalatok, kamarák, szakmai szervezetek képviselőivel folytatott megbeszélések eredményként javaslatokat dolgoztunk ki. A javaslatok egyrészt az OKJ módosítását szabályozó rendelet megváltoztatására, másrészt a szakmagondozói tevékenység kiszélesítésére, harmadrészt a szakoktatásban résztvevő érintettek közötti kommunikáció feltételeinek és funkcióinak megteremtésére irányulnak. A leíró, elemző és olykor kritikai hangvételű tanulmányból áttekintést kapunk a szakképzés mai helyzetéről.